

Brosme, lange og blålange

Status og råd

Selv om brosmes, lange og blålange fiskes i store deler av Nord-Atlanteren, er det liten toktaktivitet på disse artene. Informasjonen vi har om dem fås stort sett fra fiskeriene. Datagrunnlaget er heller ikke nok til å beregne størrelsen av bestandene, bare til å vurdere trender i forekomstene over tid. Fangst per enhet innsats (CPUE) har ligget på et relativt stabilt nivå siden begynnelsen av 1980-tallet, med en økende trend for lange siden 2002 og for brosmes siden 2004. Hovedmengden lange og brosmes fiskes av de store linefartøylene. Fra 2000 til 2006 ble den norske autolineflåten mer enn halvert, mens fangst per fartøy steg jevnt. Selv om hvert fartøy i snitt fisker flere dager og setter flere kroker per dag, er likevel antall uker flåten er i fisket redusert såpass kraftig i forhold til det man så på 1970-, 80- og 90-tallet at presset på bestanden er redusert.

Nedgangen i antall fartøy og tid i fisket har hatt en positiv effekt på bestandsutviklingen. Både fangst per enhet innsats og fangst per fartøy har økt de senere årene. Denne nedgangen i innsats er i samsvar med ICES' anbefaling fra 2004: en reduksjon i fiskeinnsatsen på 30 % i forhold til 1998-nivået. Nye standardiserte CPUE-indeks for brosmes og lange viser samme positive utvikling som den gamle indeksen.

Det siste rådet fra ICES for lange er å redusere innsatsen med 20 % både i området Norskehavet nord for 62°N og Barentshavet (ICES-område I og II), og i området Nordsjøen og vest av Storbritannia og Irland. Landingene i 2012 var henholdsvis 8 800 og 15 800 tonn i disse områdene. For brosmes er rådet fra ICES å redusere fangstene med 20 % i Norskehavet nord for 62°N og Barentshavet (ICES-område I og II). I området Nordsjøen og vest av Storbritannia og Irland kan fangstene økes med inntil 20 %. For blålange anbefales en stopp i det direkte fisket, stenging av gyteområder og tekniske reguleringsiltak for å redusere bifangst i blandingsfiskerier.

Fiskeri

Norge har i 2014 kvoter i EU-sonen og i islandsk sone. I norske områder er det ingen kvoteregulering av fisket etter brosmes, lange og blålange for norske fartøyer, mens det for fartøyer fra andre land blir fastsatt kvoter årlig. For 2014 var det per 06.03.14 ingen enighet om kvoter mellom Norge og EU. Kvoteforhandlingene med EU for 2013 ga Norge 2 923 tonn brosmes, 6 140 tonn lange og 150 tonn blålange. Forhandlingene med Færøyene brøt sammen i 2011, og etter det har Norge ikke hatt kvote i færøysk sone. I islandsk sone kan Norge fiske 500 tonn lange og brosmes. Rapporterte norske fangster i 2012 var totalt 12 900 tonn brosmes, 15 300 tonn lange og 324 tonn blålange. Foreløpige tall for 2013 er 11 200 tonn brosmes, 15 400 tonn lange og 277 tonn blålange.

Norge er en svært sentral og til dels dominerende aktør i dette fisket. Norske fartøyer tar om lag 70 % av den totale fangsten av brosmes, men også Færøyene og Island fisker vesentlige mengder. I 1998 ble det totalt fisket 29 000 tonn brosmes. Deretter sank fangstene fram til 2004 da det ble tatt 19 000 tonn. Siden har fangstene gått opp og lå i 2012 på 25 500 tonn. Norge tar 40–50 % av langefangstene. Andre land med et betydelig langefiske er Frankrike, Færøyene, Island, Spania og Storbritannia.

Lange har hatt samme utvikling i fangstene som brosmes de siste ti årene: rundt 45 000 tonn i begynnelsen, nedgang til 32 000 tonn i 2004 for så å øke til litt over 43 000 tonn i 2012. De siste ti årene har Norge bare fisket ca. 7 % av blålangefangsten. Frankrike fisker mest, deretter følger Færøyene, Island og Storbritannia. De totale fangstene av blålange gikk ned fra 12 000 tonn i 1998 til 8 000 tonn i 2004. Etter dette har fangstene lagt jevnt på 9 000 tonn, bortsett fra i 2010 da fangstene økte til 12 000 tonn.

Brosme fanges som bifangst i trål-, garn- og linefiskeriene, mens lange er en relativt viktig art som det fiskes målrettet etter, særlig med line og garn. Blålange beskattes hovedsakelig med trål, gjerne i gyteområdene hvor fisketetheten er høyest, men også i en rekke blandingsfiskerier.

Brosme – *Brosme brosme* – Tusk

Familie: Gadidae (torskefamilien)

Maks størrelse: Om lag 15 kg og 1,1 m

Levetid: Kan trolig bli over 20 år

Leveområde: Fra Irland til Island, i Skagerrak og Kattegat, det vestlige Barentshavet og Nordvest-Atlanteren. På kontinentalsokkelen/-skråningen og i fjordene

Hovedgyteområde: Kysten av Sør- og Midt-Norge, sør og sørvest av Færøyene og Island

Gytetidspunkt: April–juni

Føde: Fisk, men også sjøkreps, trollhummer og reker

Nøkkeltall:

KVOTERÅD: ICES anbefaler å redusere fangstene med 20 % i ICES-område I og II (Storegga, Norskehavet og Barentshavet, 9 040 tonn) og ved Rockall (område VIb, 350 tonn), holde fiskedødeligheten på F_{MSY} ved Island og Grønland (områdene Va og XIV, 6 700 tonn) og en økning i fangstene med inntil 20 % i de resterende områdene (8 500 tonn).

SISTE ÅRS KVOTE, TOTAL OG NORSK: Ingen kvoteregulering for norske fiskere i norsk sone.

EU-kvotet i norsk sone: 170 tonn, norsk kvote i EU: 2 923 tonn, Island: 500 tonn lange og brosmes

SISTE ÅRS FANGST, TOTAL OG NORSK: Totalt 25 500 tonn, norsk: 12 900 tonn

NORSK FANGSTVERDI (2012): 105 mill. kroner

Fakta om bestanden:

Brosme er en bunnlevende art som foretrekker steinbunn på kontinentalsokkelen og -skråningen fra 100 til 1000 m. Den lever sitt voksne liv i relativt dype områder, men ungfisk kan påtreffes ganske grunt. Dietten består av fisk og større krepsdyr. Leveområdet strekker seg fra Irland til Island og Grønland, og omfatter også Skagerrak, Kattegat og det vestlige Barentshavet. Den finnes også i Nordvest-Atlanteren, for eksempel på Georges Bank utenfor USA og Canada, ved Vest-Grønland og langs Den midtatlantiske rygg til om lag 52°N. Brosmen blir kjønnsmoden i 8–10-årsalderen (varierer mellom områder). Kjente gyteområder finnes utenfor kysten av Sør- og Midt-Norge, og sør og sørvest av Færøyene og Island, men det finnes trolig også andre.

Lange – *Molva molva* – Ling**Familie:** Gadidae (torskefamilien)**Maks størrelse:** 40 kg og 2 m**Levetid:** Kan trolig bli 30 år**Leveområde:** På kontinentalsokkelen, på bankene og i fjordene fra Biscaya til Island, i Skagerrak, Kattegat og det sørvestlige Barentshavet**Hovedgyteområde:** I Nordsjøen, på Storegga, ved Færøyene, bankene vest av De britiske øyer og sørvest av Island**Føde:** Fisk**Nøkkeltall:****KVOTERÅD:** ICES anbefaler å redusere innsatsen med 20 % i ICES-område I og II (Storegga, Norskehavet og Barentshavet), ved Færøyene (område Vb) samt i de resterende områdene. Ved Island (område Va) skal fangsten holdes under 12 000 tonn.**SISTE ÅRS KVOTE, TOTAL OG NORSK:**

Ingen kvoteregulering for norske fiskere i norsk sone. EU-kvote i norsk sone: 850 tonn, norsk kvote i EU: 6 140 tonn, Island: 500 tonn lange og brosme

SISTE ÅRS FANGST, TOTAL OG NORSK:

Totalt 42 900 tonn, norsk: 15 300 tonn

NORSK FANGSTVERDI (2012): 177 mill. kroner**Fakta om bestanden:**

Lange finnes på hard bunn eller sandbunn med store steiner i varme, relativt dype områder på kontinentalsokkelen, på bankene og i fjordene fra Biscaya til Island, i Skagerrak og Kattegat og i det sørvestlige Barentshavet. Arten kan også forekomme i Nordvest-Atlanteren fra Sør-Grønland til Newfoundland. Det er vanligst å finne lange på 300–400 meters dyp, men den kan påtreffes mellom 60 og 1000 meter. Ungfisken er utbredt i relativt grunne, kystnære områder og på bankene, inkludert den nordlige delen av Nordsjøen. Lange blir kjønnsmoden i 5–7-årsalderen. Den har trolig en alders- eller størrelsesavhengig utvandring til dypere områder og til gyteområdene i Nordsjøen, på Storegga, ved Færøyene, bankene vest av De britiske øyer og sørvest av Island.

Blålange – *Molva dipterygia* – Blue ling**Andre navn:** Bjørkelonge, blålong**Familie:** Gadidae (torskefamilien)**Maks størrelse:** 15 kg og 1,5 m**Levetid:** Minst 30 år**Leveområde:** Fra Marokko til Island, i Skagerrak, Kattegat og i det sørvestlige Barentshavet**Hovedgyteområde:** Reykjanesryggen sør av Island, ved Færøyene, vest av Hebridene og langs Storegga**Føde:** Fisk**Nøkkeltall:****KVOTERÅD:** I ICES-områdene I, II, IIIa, IVa, VIII, IX og XII anbefales stopp i det direkte fisket og reduksjon i bifangster. I områdene Va og XIV skal fisket holdes på 3 100 tonn og i områdene Vb, VI og VII skal fangstene holdes på gjennomsnittet fra 2008 til 2011 (3 900 tonn).**SISTE ÅRS KVOTE, TOTAL OG NORSK:**

Ingen kvoteregulering for norske fiskere i norsk sone, EU-kvote: 150 tonn.

SISTE ÅRS FANGST, TOTAL OG NORSK:

Totalt 9 100 tonn i 2012, norsk: 324 tonn

NORSK FANGSTVERDI (2012): 2,4 mill. kroner**Fakta om bestanden:**

Blålange er utbredt fra Marokko til Island, i Nordsjøen og Skagerrak, og i det sørvestlige Barentshavet. Den er mest tallrik i varme, dype sokkelområder, i kontinentalskråningen og i fjordene. Den er vanligst på 350–500 m dyp, men kan finnes mellom 200–1500 m. Den finnes også i Middelhavet, ved Grønland og på østkysten av Canada og USA fra Labrador til Cape Cod. Dietten består hovedsakelig av fisk. Kjente hovedgyteområder er Reykjanesryggen sør av Island, ved Færøyene, vest av Hebridene og langs Storegga, men tallrikheten i disse områdene er usikker. Til forskjell fra lange og brosme opptrer blålange spesielt konsentrert i gyteperioden.